

Krooniline C-hepatiit, väljaravitav infektsioonhaigus

Helen Mülle

Lääne Tallinna Keskhaigla Nakkuskliinik

2016. aastal esitas WHO viirushepatiitide ülemaailmse likvideerimisstrateegia aastaks 2030.

Laialdase ja sihipärase riskirühmade HCV-testimise ja kõigi avastatud C-hepatiidi haigete raviga on võimalik likvideerimisstrateegia eesmärk saavutada Eestis 2030. aastaks

Tervishoiu toimetised

C-hepatiidi ravi kulutõhusus

Tervisetehnoloogia hindamise raport TTH39

Tervishoiu toimetised

**C-hepatiidi likvideerimisstrateegia
hindamine**

Tervisetehnoloogia hindamise raport TTH52

C hepatiidi epideemia likvideerimine

- 1. Ravida kõiki kroonilise C hepatiidiga patsiente**
- 2. Leida nakatunud patsiendid - TESTIDA HCV Ak**

HCV peamiseks riskirühmadeks Eestis:

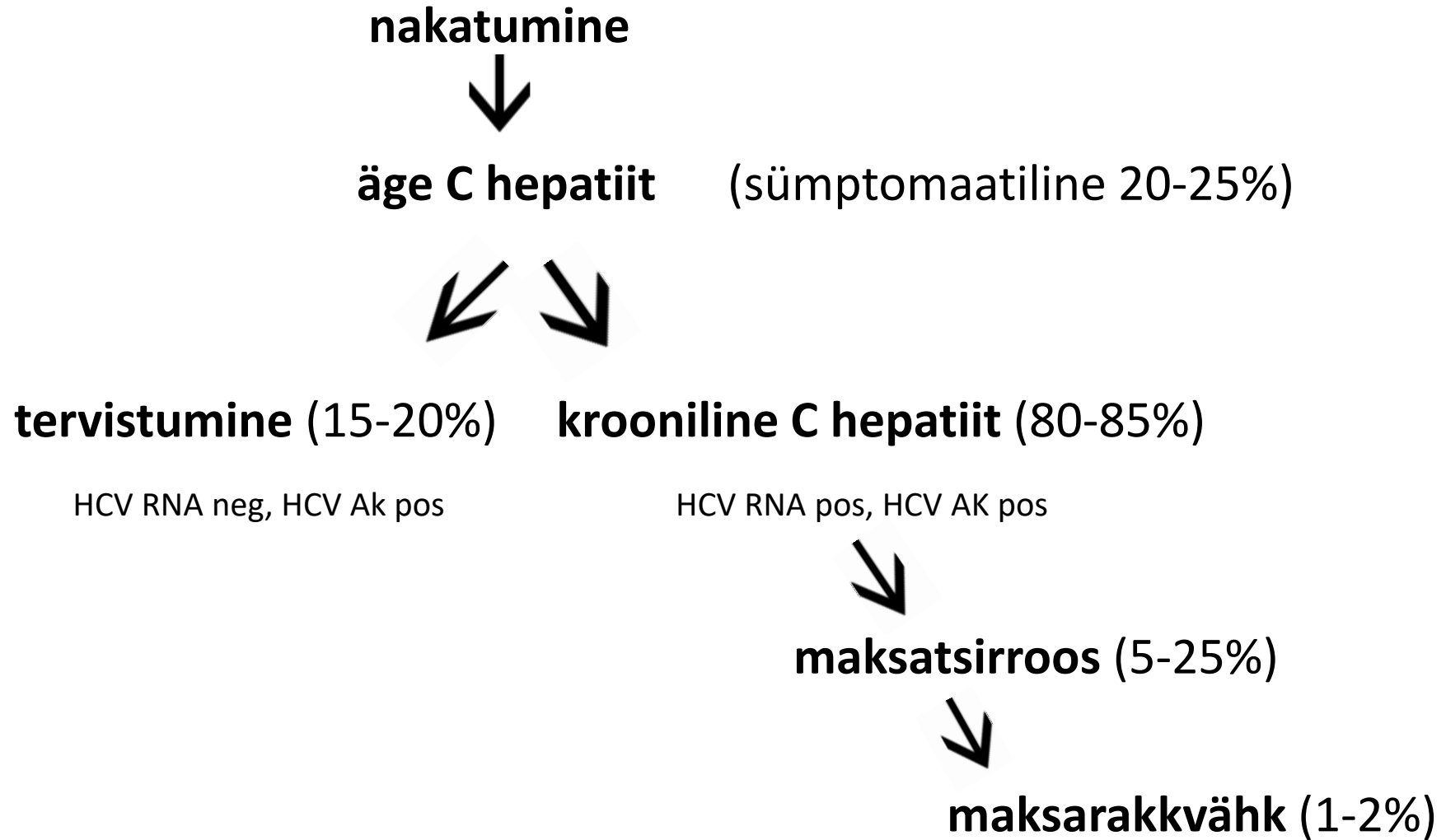
- Narkootikume süstivad inimesed
- Kinnipeetavad
- Meestega seksivad mehed
- Prostitutsiooni kaasatud inimesed
- Isikud, kes saanud vere ja verepreparaatide ülekande enne 1994 aastat

C hepatiidi levikuteed

- Kokkupuude nakatunud inimese verega
 - * narkomaanidel süstevahendite jagamine
 - * testimata vere ja veretoodete ülekanne (1994a)
 - * meditsiiniprotseduurid (ebapiisav steriliseerimine)
 - * tätoveeringute tegemine, augustamine
- Seksuaalsel teel (MSM)

Chemsex (parentraalsed, intranasaalsed mõnuained)
- Emalt lapsele raseduse või sünnituse käigus

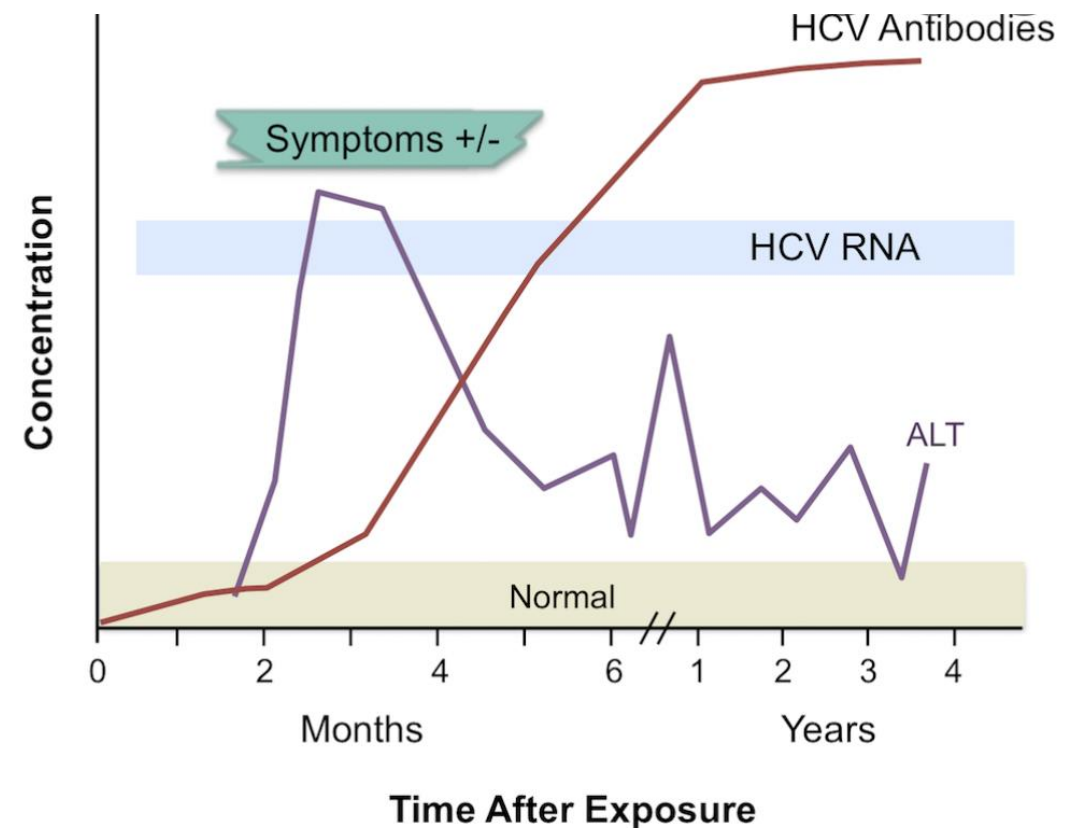
C hepatiidi kulg

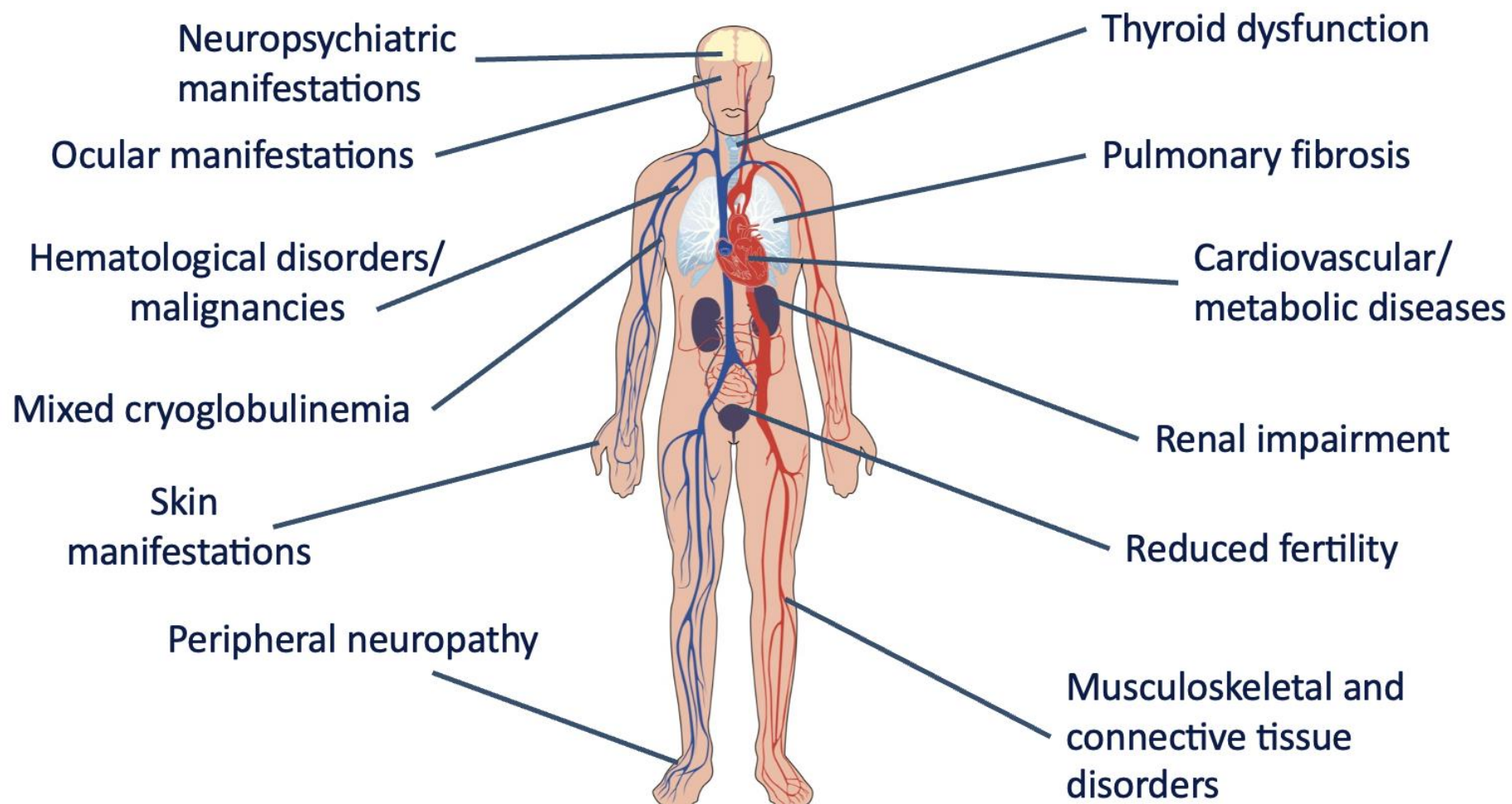
C hepatiidi kulg

Haiguse progresseerumist soodustab:

- nakatumine vanemas eas
- meessugu
- alkoholi tarbimine
- suitsetamine
- maksasteatoos
- HIV või HBV koinfektsioon

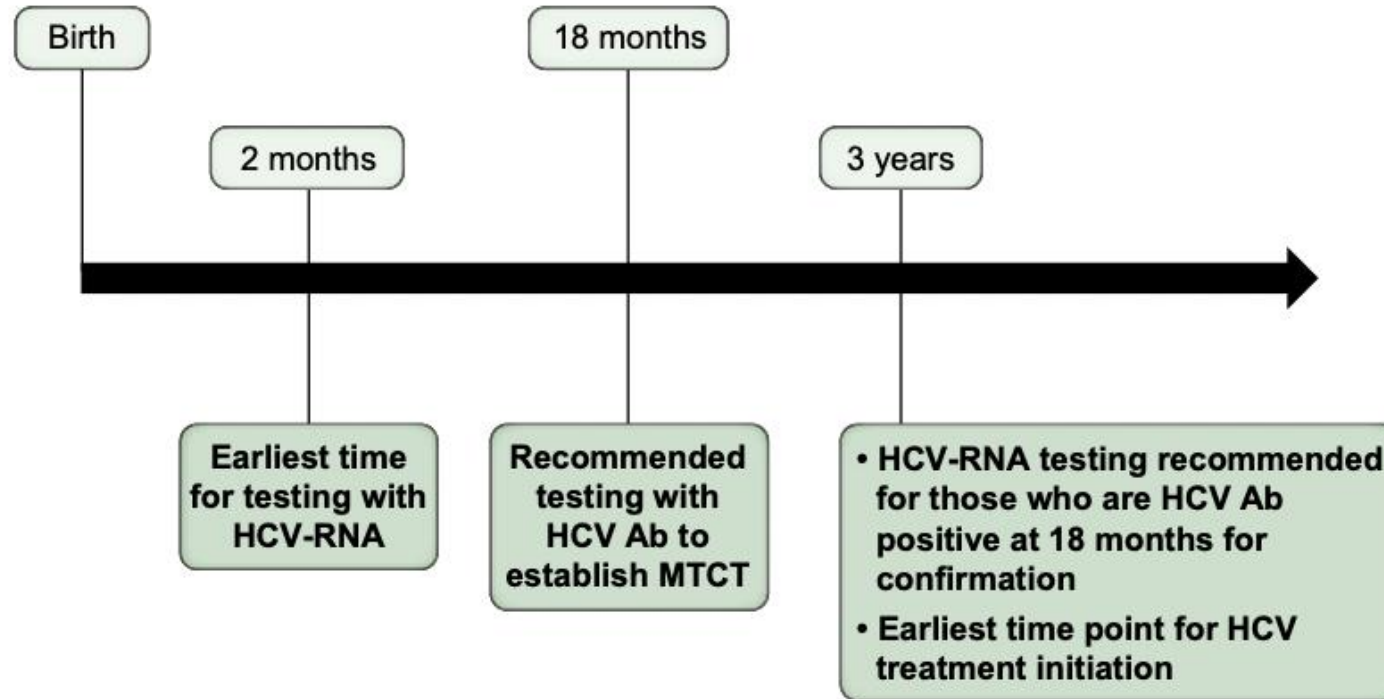
C hepatiidi ekstrahepaatilised ilmingud

C hepatiid ja rasedus

- Vertikaalsel teel HCV nakatumise risk kuni 5,8%
HIV/HCV koinfektsiooni korral 10,8%
ülekanne risk suurem kõrge HCV RNA väärtuse korral
- Tõenäoliselt nakatumine toimub kolmandas trimestris või sünnituse käigus
- Rasedus HCV kulgu ei mõjuta
- Keisrilõike vajadust ei ole
- Rinnapiimaga võib toita
- Enneaegse sünnituse risk võib olla suurem
- Raseduse ajal intrahepaatilise kolestaasi esinemissagedus kõrgem

Kroonilise C hepatiidi emade laste jälgimise ajatelg

C hepatiit ja lapsed

36 aastane naine

HCV Ak ja HCV RNA pos

- 7aastane tütar HCV Ak pos, HCV RNA pos
- 9aasta vanuselt maksabiopsia normis, 14 aasta vanuselt 2 std maksafibroos

Tänaseks edukalt nii ema kui tütar ravitud

Kr C hepatiidiga lapsi Eestis 30

2 last HIV/HCV koinfitseeritud

2 last spontaanselt 4-ndaks eluaastaks tervistunud

C hepatiidi ravi

100%-lise soodustusega ravi kõigile ravikindlustatud patsientidele

2021 aastast

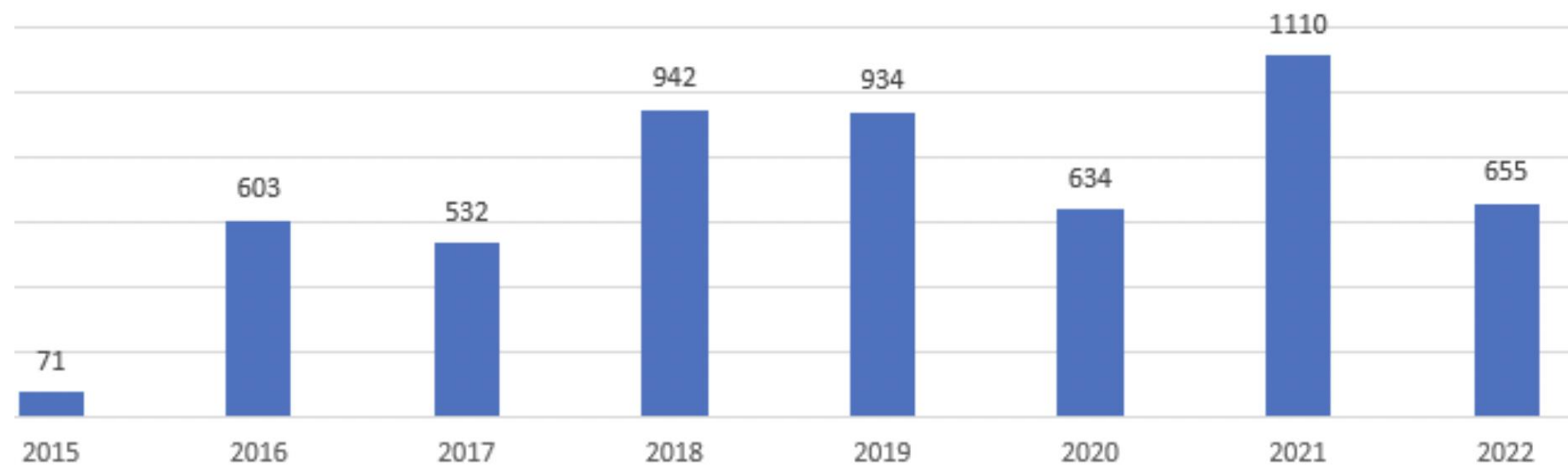
- *elbasvir/grazoprevir*, ravikuur 12 nädalat
genotüüp: 1B , 1A genotüüp (kui HCV RNA <800000 IU/ml), 4 genotüüp
- *glecaprevir/pibrentasvir*, ravikuur 8 nädalat
kõik HCV genotüübid

2022 aastast

- *sofosbuvir/velpatasvir*, ravikuur 12 nädalat
kõik HCV genotüübid, dekompanseeritud maksatsirroosiga patsientidele
- *glecaprevir/pibrentasvir*, lastenäidustus

Ravi efektiivsus 97-99%

HCV patsiendid, kes on saanud ravi DAA ravimitega,
aastatel 2015-2022 (28.aug.seisuga)
(põhineb HK ravimistatistikal, ei sisalda vange)

C hepatiidi ravijärgne jälgimine

Lõplik ravivastus selgub 12-ndal ravijärgsel nädalal

HCV RNA neg, HCV Ak pos

- Kui ravieelselt on olnud maksafibroosi 1-2 staadium, patsient edasist jälgimist ei vaja
- Kui ravieelselt on olnud maksafibroosi 3-4 staadium, vajalik kõhuõõne sonograafia 2 korda aastas maksarakkvähi avastamiseks
- Tervistunud riskirühma patsientidele on soovituslik üks kord aastas määrata HCV RNA korduva nakatumise hindamiseks

Kokkuvõtteks

1. Oluline on patsiendid leida ja eriarsti vastuvõtule suunata

Testida: riskigrupi ning kõrgenenud ALT väärtusega patsiente

C hepatiidi diagnoosiga isikute pereliikmeid

rasedust planeerivad naised, rasedaid

2. Ravivastuse saavutanud patsientidele, kellele ravieelselt on olnud oluline maksatiheduse tõus (fibroosi 3-4 std), on vajalik 2 korda aastas teha kõhuõõne sonograafia maksarakkvähi sõeluuringuna

Õigeaegne diagnoosimine ja ravi tagab patsientide tervistumise

C hepatiidist ning väldib viiruse edasist levikut